

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **M. O.**

skazanej z art. 244 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2024 r.

zażalenia skazanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. akt IX Ka 1384/23

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 30 listopada 2023 r.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach odmówił skazanej M.O. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. akt IX Ka 1384/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 8 maja 2023 r., sygn. akt IX K 294/23.

Zażalenie na to postanowienie wniosła skazana, podnosząc, że argumenty podane przez sąd okręgowy są błędne, albowiem sądy obu instancji dysponowały

informacją, że skazana jest osobą bezdomną i w związku z tym często przebywa w noclegowniach, a nadto pracuje. W ocenie skarżącej, adresowana do niej korespondencja sądowa powinna być kierowana na adres noclegowni, ewentualnie informacje o terminie rozprawy apelacyjnej powinny zostać przekazane jej telefonicznie. Skazana powtórzyła, że w dniu rozprawy apelacyjnej, tj. 30 listopada 2023 r., przebywała w areszcie śledczym. Nadto zarzuciła, iż zaskarżone postanowienie wydane zostało w składzie sądu, w którym udział brał SSO A. Ś. , orzekający uprzednio w innej sprawie dotyczącej żalącej, w której została ona oskarżona o czyn z art. 190 k.k. Niezależnie od powyższego, we wniesionym zażaleniu skazana zakwestionowała prawidłowość prawomocnego wyroku w przedmiotowej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną do przywrócenia terminu zawitego przewidzianego przez ustawę na dokonanie czynności procesowej jest przepis zawarty w art. 126 § 1 k.p.k., który stanowi, że jeśli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana.

Przyjmując nawet korzystną dla skazanej okoliczność, że zgłoszenie wniosku o przywrócenie terminu nastąpiło w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody, to w realiach niniejszej sprawy nie sposób odmówić racji sądowi okręgowemu, że uchybienie przez skazaną M. O. terminowi zawitemu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku odwoławczego, nie nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych. Zwrócić należy przede wszystkim uwagę na fakt, że korespondencja sądowa zawierająca zawiadomienie oskarżonej o terminie rozprawy apelacyjnej, została wysłana na uprzednio podany przez nią adres, co prawidłowo stwierdził sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, trafnie przy tym powołując się na art. 139 § 1 k.k. Przepis ten stanowi, że jeśli strona, nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, pismo wysłane pod tym adresem uważa się

za doręczone. Dotyczy to także strony, która zgłosiła wniosek o dokonywanie doręczeń na adres oznaczonej skrytki pocztowej i nie zawiadomiła organu o zmianie tego adresu lub zaprzestaniu korzystania z niego. Wskazany przepis ma związek z art. 75 § 1 k.p.k., który nakłada na oskarżonego obowiązek zawiadamiania organu prowadzącego postępowanie o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, a także o każdej zmianie danych kontaktowych oskarżonego, które organ w trybie art. 213 § 1 k.p.k. wedle jego wiedzy zgromadził. W przedmiotowej sprawie – jak podkreślił sąd okręgowy – skazana została prawidłowo pouczone o treści przedmiotowych przepisów, co potwierdziła własnoręcznym podpisem (k.27v. akt o sygn. IX K 294/23). Należy przy tym zaznaczyć, że przepis art. 139 § 1 k.p.k. ma zastosowanie w toku całego procesu karnego, a także po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie.

Skoro zatem sąd okręgowy skierował do skazanej zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej na podany przez nią adres – który w toku postępowania nie został przez nią zmodyfikowany – to nie można skutecznie zarzucić, że organ ten zaniechał prawidłowego poinformowania oskarżonej o planowanej czynności procesowej. W tym stanie rzeczy sąd okręgowy – wbrew supozycjom skarżącej – nie miał obowiązku poszukiwania alternatywnej drogi kontaktu z nią, albowiem taki obowiązek nie wynika z przepisów obowiązującego prawa. Na takie też przepisy nie wskazuje sama skarżąca. Stąd też argument, że skazana uchybiła terminowi zawitemu w związku ze swoją bezdomnością (względnie z powodu osadzenia w areszcie), nie może zostać uznany jako „*przyczyna niezależna od strony*” w rozumieniu przepisu art. 126 § 1 k.p.k. Sąd okręgowy trafnie zresztą wytknął żalącej, że w okresie awizowania przesyłki zawierającej zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej (tj. w czasie, gdy skazana mogła tę przesyłkę odebrać, a zatem w dniach od 2 do 17 listopada 2023 r.), nie była ona pozbawiona wolności.

Należy też stwierdzić, że skład sądu wydającego zaskarżone postanowienie nie naruszał przepisów prawa, w szczególności nie skutkowało zaistnieniem bezwzględnych podstaw odwoławczych. Sama tylko okoliczność, że sędzia biorący udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia, uprzednio orzekał w innej sprawie

karnej, w której skarżąca występowała w roli oskarżonej, nie wyłączała go z mocy prawa od możliwości orzekania w sprawie niniejszej.

Sąd Najwyższy w postępowaniu zażaleniowym bada tylko i wyłącznie prawidłowość zaskarżonego postanowienia i to w kontekście podniesionych w środku odwoławczym zarzutów. Przedmiotu oceny w tym postępowaniu nie stanowią więc kwestie związane z merytoryczną oceną wydanego w sprawie prawomocnego wyroku skazującego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[ms]